
Istungidokument

**B8-0104/2019 }
B8-0105/2019 }
B8-0106/2019 } RC1**

12.2.2019

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 123 lõigetele 2 ja 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B8-0104/2019 (Verts/ALE)

B8-0105/2019 (S&D)

B8-0106/2019 (GUE/NGL)

õiguse kohta rahumeelselt meelt avaldada ja jõu proportsionaalse kasutamise kohta

(2019/2569(RSP))

Sylvia-Yvonne Kaufmann

fraktsiooni S&D nimel

Eva Joly, Judith Sargentini, Philippe Lamberts

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Marie-Christine Vergiat, Marina Albiol Guzmán, Patrick Le Hyaric,

Martin Schirdewan, Barbara Spinelli

fraktsiooni GUE/NGL nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon õiguse kohta rahumeelselt meelt avaldada ja jõu proportsionaalse kasutamise kohta (2019/2569(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi aluslepinguid, eriti Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 4, 6 ja 7,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“),
  - võttes arvesse Euroopa inimõiguste konventsiooni ning sellega seotud Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat,
  - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
  - võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
  - võttes arvesse Veneetsia komisjoni 99. täiskogu istungil (13.–14. juuni 2014, Veneetsia) heaks kiidetud võrdlevat uuringut rahumeelse kogunemise vabadust käsitlevate riigisiseste õigusaktide kohta,
  - võttes arvesse OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) inimõiguste käsiraamatut politseitöö kohta kogunemistel,
  - võttes arvesse Veneetsia komisjoni ning OSCE ODIHRi suuniseid rahumeelse kogunemise vabaduse kohta,
  - võttes arvesse ÜRO aluspõhimõtteid jõu ja tulirelvade kasutamise kohta õiguskaitseametnike poolt ning ÜRO õiguskaitseametnike tegevusjuhendit,
  - võttes arvesse kogunemiste nõuetekohast haldamist käsitlevat ÜRO ühisraportit, mille on koostanud rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabaduse õiguse eriraportöör ning kohtuväliste, kiirkorras toimuvate või meelevaldsete hukkamiste eriraportöör,
  - võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2017. aastal¹,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et EL rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine; arvestades, et need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus;
- B. arvestades, et kuna põhiõigused tulenevad liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest, peavad need olema liidu õiguse üldpõhimõtted, ning arvestades, et inimõigusi käsitlevaid rahvusvahelisi õigusakte tuleb austada;

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0032.

- C. arvestades, et harta artiklis 12, Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 11 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 21 on sätestatud, et igäihel on õigus rahumeelselt koguneda;
- D. arvestades, et harta artiklis 4, Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 3 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 7 on sätestatud, et kedagi ei tohi piinata, ebainimlikult või alandavalt kohelda ega karistada;
- E. arvestades, et kogunemisvabadus on lahutamatu seotud väljendusvabadusega, mis on tagatud harta artikliga 11, Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikliga 10 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises pakti artikliga 19, milles on öeldud, et igäihel on õigus sõnavabadusele;
- F. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt tuleb põhiõiguste ja kodanikuvabaduste piiramisel järgida seaduslikkuse, vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
- G. arvestades, et mitme liikmesriigi õiguskaitseasutusi on kritiseeritud rahumeelse kogunemise vabaduse kahjustamise ja ülemäärase jõu kasutamise pärast;
- H. arvestades, et elusäästvamate relvade ja seadmete, nagu kaitseotstarbeliste laskeseadeldiste Flash-Ball ja LBD 40, kummihaavli granaatide ja pisargaasigranaatide GLI F4 kasutamine on ELis toimunud hiljutistel meelevaldustel põhjustanud arvukalt raskeid vigastusi;
1. kutsub liikmesriike üles austama rahumeelse kogunemise vabadust ja väljendusvabadust, mis hõlmavad õigust rahumeelselt meelt avaldada;
  2. rõhutab, et avameelne avalik arutelu on demokraatliku ühiskonna toimimise alustala; on veendunud, et vägivalda kasutamine rahumeelsete meelevaldajate vastu ei ole mingil juhul lahendus;
  3. mõistab hukka asjaolu, et mitmes liikmesriigis on viimastel aastatel võetud vastu kogunemisvabadust käsitlevad piiravad seadused;
  4. mõistab hukka riigivõimu vägivaldse ja ebaproportsionaalse sekkumise protestidesse ja rahumeelsetesse meelevaldustesse; julgustab asjaomaseid ametiasutusi tagama, et kahtlustatavaid või väidetavaid ebaproportsionaalse jõu kasutamise juhtusid uuritaks läbipaistvalt, erapooletult ja tulemuslikult; tuletab meelde, et õiguskaitseasutused peavad alati vastutama oma ülesannete täitmise ning asjaomaste õigus- ja tegevusraamistike järgimise eest;
  5. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ei kasutaks rahumeelsete meelevaldajate vastu ülemääraast jõudu ega peaks neid meelevaldselt kinni; kutsub liikmesriike üles tagama, et õiguskaitseasutused kasutavad jõudu alati seaduslikult, proportsionaalselt, vajaduse korral ja viimase abinõuna ning et selle puhul säilitatakse inimelud ja füüsiline puutumatus; märgib, et valimatu jõu kasutamine rahvahulga vastu on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega;
  6. märgib, kui oluline on ajakirjanike, sh fotoajakirjanike roll ebaproportsionaalse vägivalda juhtumitest teatamisel, ning mõistab hukka juhtumid, kus nad on meelega

sihtmärgiks võetud;

7. tunnistab, et politseinikud, kellest paljud on samuti viga saanud, tegutsevad rasketes tingimustes, milles on osaliselt süüdi mõnede meeleavaldajate vaenulik suhtumine, aga osaliselt ka liiga suur töökoormus; mõistab hukka igasuguse isiku- ja varavastase vägivalda, mida tarvitavad organiseeritud vägivaldsed rühmitused, mis kahjustavad rahumeelsete meeleavalduste õiguspärasust;
8. kutsub liikmesriike üles kasutama alternatiivseid võtteid, mis on juba osutunud tulemuslikuks, eelkõige neid, mille puhul välditakse meeleavaldajatega füüsilist kontakti ja kasutatakse vahendajate abi;
9. tuletab meelde, et õiguskaitsepoliitikas tuleb pöörata erilist tähelepanu isikutele, kes on üldiselt jõukasutamise, aga ka elusäästvamate erirelvade kasutamise kahjulike tagajärgede vastu eriti kaitsetud, näiteks lapsed, rasedad, eakad, puudega inimesed, vaimuhaiguse all kannatavad inimesed või narkootikumide või alkoholi mõju all olevad inimesed;
10. ergutab liikmesriikide õiguskaitseametnikke osalema aktiivselt Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL) pakutavas koolituses, milles käsitletakse avaliku korra tagamist; ergutab liikmesriike vahetama sellealaseid parimaid tavasid; kutsub liikmesriike üles edendama õiguskaitseasutuste pidevat koolitamist riigisisese ja rahvusvahelise inimõigustealase õiguse alal;
11. rõhutab, et õiguskaitseasutused peavad eelistama vabatahtlikku laialisaatmist ilma jõudu kasutamata; rõhutab, et mingil juhul ei tohiks olla õigust kasutada tulirelvi rahvakogunemise laialiajamiseks, vaid neid võib kasutada ainult siis, kui see on tingimata vajalik selleks, et vältida otsest ohtu inimeste elule või raske vigastuse ohtu;
12. mõistab hukka asjaolu, et politseijõud on kasutanud rahumeelsete meeleavaldajate vastu teatavat liiki elusäästvamaid relvi, näiteks kineetilisi laskekehasid ja pisargaasigranaate; mõistab samuti hukka pisargaasi, veekahurite, elektrišokirelvade ja sarnaste vahendite kasutamise rahumeelsete meeleavaldajate laialiajamiseks, sest need võivad põhjustada raskeid vigastusi ja elukestvaid tagajärgi; märgib, et paljud rahvusvahelised organisatsioonid ja organid on nõudnud teatavat liiki elusäästvamate relvade keelustamist;
13. on mures asjaolu pärast, et liikmesriikidel on jõu ja relvade kasutamise kohta erinevad künnised; peab kahetsusväärseks, et õiguskaitseasutused kohtlevad ELi kodanikke väga erinevalt ja nende põhiõigusi ei kaitsta kõikjal võrdselt;
14. peab tervitatavaks mõne liikmesriigi ja nende piirkondade otsust peatada või keelustada teatavat liiki elusäästvamate relvade kasutamine; nõuab tungival, et teatavat liiki elusäästvamate relvade ja seadmete kasutamine keelustataks, sealhulgas näiteks laskeseadeldised kineetiliste laskekehade tulistamiseks, kummihaavli granaadid ja pisargaasigranaadid;
15. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõiki relvi hinnataks eraldi ja neid katsetataks enne turule viimist ning et kõik kehtivad andmed jõu kasutamise kohta kogutaks kokku, et oleks võimalik koguda tõendeid kasutamise, väärkasutuse, ootamatute tagajärgede, vigastuste, surmajuhtumite ja nende põhjuste kohta;

16. palub kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil korraldada kuulamine jõu ja elusäästvamate relvade kasutamise kohta rahvakogunemiste vastu ning koostada koostöös STOA esinduskoguga selleteemaline raport, et töötada liikmesriikide jaoks välja jõu ja elusäästvamate relvade kasutamist käsitlevad suunised; julgustab komisjoni ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit selles protsessis osalema;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.